

Izbor i istraživanje problema

Trsat je grad na brdu iznad kanjona Rječine i grada Rijeke s bogatom poviješću. Mi ćemo u našem izlaganju spomenuti samo jedan mali dio te bogate povijesti.

Između 500. i 300. g. pr. n. e. na područje starog dijela grada današnje Rijeke prodiru Kelti, a spomen na Kelte sačuvao se u riječi keltskog porijekla „Trsat“ koja je sastavljena od riječi „tar“ što znači briješ i riječi „sa“ što znači rijeka. Otuda dolazi ime Tarsatika.

Potom to područje pokoravaju Rimljani koji uvode svoju upravu, zakone i vojsku. Kraj se latinizira, no pokorenima ostavljaju njihove posjede.

Već Rimljani Plinije stariji te astronom i matematičar u Aleksandriji Klaudije Ptolomej polovicom 2. st. n. e. na svojim geografskim kartama spominju Trsat.

Pretpostavlja se da je na Trsatu postojala rimska kula u svrhu obrane stare Tarsatike no to se još uvijek istražuje.

U 8. st. U naše krajeve stižu franci i razaraju Tarsatiku te se ona kroz više stoljeća nadalje nigdje ne spominje.

Od 13. st. spominje se Trsat, a Rijeka se spominje kao Flumen i Fiume. Točnije 1223. godine Trsat dolazi pod vlast Frankopana. Kralj Andrija II. daje te godine krčkom knezu Gvidonu i njegovim nasljednicima župu Vinodol. Župa ili knežija imala je 9 općina-gradova od kojih je jedna i Trsat. Sve je to zapisano u Vinodolskom zakoniku iz 1288. godine, najstarijem pravnom spomeniku pisanim hrvatskim jezikom i glagoljicom.

Frankopani na Trsatu grade veći kaštel, u 13. st. Grade župnu crkvu Sv. Jurja te u 15. st. Crkvu Gospe Trsatske i samostan.

U vrijeme Frankopana pisalo se glagoljicom. O to me smo prikupili niz dokaza. U Franjevačkom samostanu čuva se niz pravnih isprava pisanih glagoljicom a jedna od njih je „Popis nekretnina crkve Sv. Jurja 1438.g.“.

Osim toga, Zakon trsatski ili Trsatski statut iz 1460. godine također je pisan glagoljicom ali je izgubljen. To je prijepis Vinodolskog zakonika od kojeg se razlikuje u redoslijedu točaka.

Pater Trsatskog samostana Ivan Miklenić pokazao nam je Misal tiskan na glagoljici. Ovaj glagoljski misal je tiskan u Rimu 1631. Za njegovo tiskanje zaslužni su Fra Rafael Lenaković i poglavatar samostana Fra Franjo Glaviniić. Obojica su se bavila štampanjem glagoljiskih knjiga.

Kapelica Sv. Nikole iz 1531. godine predstavlja jedini spomenik s uklesanim slovima glagoljice u kamenu u našem kraju.. Na luku, na ulaznim vratima je uklesana godina na glagoljici.

Ova istraživanja su nas potaknula da istražimo što sve Trsat s ovako bogatom prošlošću nudi u svojoj turističkoj ponudi i na koji način bismo mi mogli pridonijeti razvoju turizma na Trsatu.

U intervjuu s gđom Sandrom Maršanić, vlasnicom galerije suvenira „Kora“ na Trsatu doznali smo da turisti traže suvenire, da nema originalnog suvenira Trsata i da bi ponuda mogla biti bolja.

U anketi koja je provedena na uzorku od 40 mještana doznali smo da:

- 75 % mještana smatra da je ovaj problem prisutan u našoj zajednici
- 65 % mještana misli da nema dovoljno sadržaja za turiste tijekom godine
- 77,5 % mještana misli da nema dovoljno turista tijekom cijele godine
- 77,5 % mještana misli da je dizajn razglednica zadovoljavajući
- 47,5 % mještana de je ponuda suvenira zadovoljavajuća a 45% njih misli da nije zadovoljavajuća. To bi značilo da je ponuda razglednica i suvenira prosječna i da bi mogla biti i bolja

Na internet stranicama Novoga lista doznali smo da se uređuje stambeni dio Gradine, da je ulaz na Gradinu besplatan da se obilježavaju Dani Trsata, a Trsat je najposjećeniji za vrijeme blagdana Vele Gospe. Ljeti se na Gradini održavaju koncerti, no ipak, većina događanja je namijenjena lokalnom stanovništvu.

Sve to nam je potvrdila i gospođa Ines Boban-Štiglić iz Turističke zajednice grada Rijeke.

Moguća rješenja problema

Kako bi pronašli pravo rješenje za bolju turističku promociju Trsata razgovarali smo s gospodom Sandrom Maršanić, vlasnicom galerije suvenira „Kora“, ravnateljicom naše škole, gospodom Sonjom Damašek-Padjen i pokušali kontaktirati Turističku zajednicu grada Rijeke.

Prema dobivenim informacijama proučili smo Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama te Statut škole koji proizlazi iz ovog Zakona.

O gospođe Sandre Maršanić doznali smo da bi trebalo biti više i raznovrsnijih suvenira, da se dobro prodaju, da možemo svoje proizvode ponuditi u prodaji a ona je spremna na suradnju s nama.

Od ravnateljice naše škole doznali smo da možemo prodavati učeničke radove jer imamo školsku zadrugu na što nas obvezuje Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama i Staut škole.

Osim toga trebali bi intenzivnije promovirati povjesnu jezgru, tradiciju, Gradinu, Samostan, Školu, Čitaonicu jer su to povjesne institucije.

Od Turističke zajednice grada Rijeke, to jest, gospođe Ines Boban-Štiglić saznali smo da ako želimo imati originalni suvenir moramo sudjelovati na njihovom natječaju. Radove ocjenjuje komisija i dobiva se „markica“ koja vrijedi tri godine a potom se cijeli postupak mora ponoviti. Turistička zajednica grada Rijeke u svojoj ponudi ima samo originalne suvenire.

Kroz anketu smo uvidjeli da mještani smatraju kako bi trebalo poraditi na dizajnu razglednica i suvenira i osvremeniti ih te da bi trebalo biti više kulturnih događanja na Gradini

Analizirajući i proučavajući naš problem došli smo do nekoliko mogućih rješenja.

Oživljavanje doba Frankopana

Predlažemo višednevnu ponudu koja bi oživila Trsatsku Gradinu u duhu Frankopana.

Trebalo bi pripremiti tekstove i legende za vodiče, kostimirane predstave s povijesnim događajima, te izbor i način pripreme jela toga doba kao i prezentaciju starih zanata i običaja.

Ovo rješenje je trenutno preskup i dugotrajan proces i kada bi ga neka institucija realizirala mi učenici bi se mogli aktivno uključiti.

Etnografski muzej na Gradini

Trsat bi kao jedno kulturno i povijesno središte trebao imati svoj zavičajni etnološki muzej. Postoje pisani podatci o životu i običajima stanovnika Trsata u knjizi Andrije Račkog: „Povijest Sušaka“ a sve se intenzivnije radi i na arheološkim iskapanjima na Gradini.

Za očekivati je da ćeova ideja biti realizirana no to je dugotrajni proces koji je moguće ostvariti kroz suradnju s više partnera odnosno više kulturnih i znanstvenih institucija. I u ovoj ideji se mi, učenici osnovne škole "Trsat" vidimo kao potencijalni suradnici.

Bogatija ponuda suvenira

Naše istraživanje je pokazalo da se i na našem području koristilo pismo glagoljica što je do sada bilo zanemarivano i široj javnosti nepoznato. Ideja nam je da naše suvenire s motivom glagoljice predstavimo kao originalne suvenire Trsata.

Od gospođe Sandre Maršanić doznali smo da nedostaje suvenira s motivom zmaja i Gradine pa smo započeli sa izradom i ovih suvenira.

Kroz anketu provedenu sa mještanima Trsata uvidjeli smo da su razglednice stereotipne pa smo fotografirali zanimljive motive Trsata i kompjuterski ih obradili. Neke od ovih radova priložili smo na kraju ovog poglavlja naše dokumentacijske mape.

Najbolji pristup

Nakon što smo proučili neke od politika koje bi mogle riješiti naš problem "Turistička promocija Trsata", odlučili smo se za treći prijedlog rješavanja problema - "Bogatija ponuda suvenira".

U školi je započela s radom školska zadruga „Mići Trsaćani“ koja će izrađivati keramičke predmete, tanjure i zdjele, ukrašene slovima glagoljice, figurice trsatskog zmaja i trsatske Gradine dok će naša grupa izrađivati razglednice.

Odlučili smo neposredno djelovati kao grupa učenika na razini vlasti i ustanova koje se bave ovim pitanjem te ostvariti suradnju s Turističkom zajednicom grada Rijeke, galerijama suvenira i lokalnim medijima.

Podržavanjem ove politike želimo aktivno sudjelovaati u razvoju turizma našega kraja jer on to i zaslužuje, a time želimo doprinijeti i njegovom gospodarskom razvoju. Ova naša politika ide u prilog novoj viziji Republike Hrvatske u skladu sa Zakonima Europske Unije.

Prednosti ove politike su: u skladu smo s Ustavom Republike Hrvatske, Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama te Statutom škole, a susretljivošću gospođe Sandre Maršanić i Turističke zajednice grada Rijeke, moći ćemo svoje proizvode i prodavati.

Doprinijeli bismo boljoj posjećenosti i prepoznatljivosti našega kraja, a time i njegovom gospodarskom razvoju. Osim toga, radom u školskoj zadruzi, djeca mogu više naučiti o svome kraju, savladavati različite tehnike i vještine te aktivno i kvalitetno iskoristiti svoje slobodno vrijeme.

Naša politika temelji se na Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama, članku 1 i na članku 39, te na Statutu naše škole koji proizlazi iz ovog Zakona.

Budući da Zakoni proizlaze iz Ustava Republike Hrvatske naša politika je u skladu s Ustavom Republike Hrvatske.

Kako bismo ovu politiku ostvarili potrebno je pridobiti sve osobe koje se zalažu za turistički i gospodarski razvoj Trsata. Ostvarenje je moguće u suradnji sa školom, Turističkom zajednicom grada Rijeke, galerijama i lokalnom upravom.

Plan djelovanja

Prema našim aktivnostima koje smo proveli zaključili smo da su za rješavanje problema zainteresirani svi koji se bave turističkim i gospodarskim razvojem Trsata, ali i odgojno-obrazovnim radom djece te da ćemo kod predlaganja akcijskog plana naići na podršku.

Stoga ćemo na razini škole upoznati s planom: ravnateljicu, Učiteljsko vijeće, Vijeće roditelja i Vijeće učenika.

Svoje proizvode ćemo prodavati na školskim prodajnim izložbama, u galeriji „Kora“, na proljetnom i jesenskom sajmu u Dvorani Mladosti na Trsatu, na štandovima za blagdan Vele Gospe.

Na razini odjela ćemo organizirati roditeljske sastanke i upoznati roditelje s projektom i dalnjim radom školske zadruge. Cilj nam je uključiti što veći broj

učenika u rad školske zadruge. Potrebno je izabrati članove koji će provoditi ove aktivnosti.

Upoznat ćemo medije (radio i dnevni tisak) s projektom kako bi se informirala i senzibilizirala javnost.

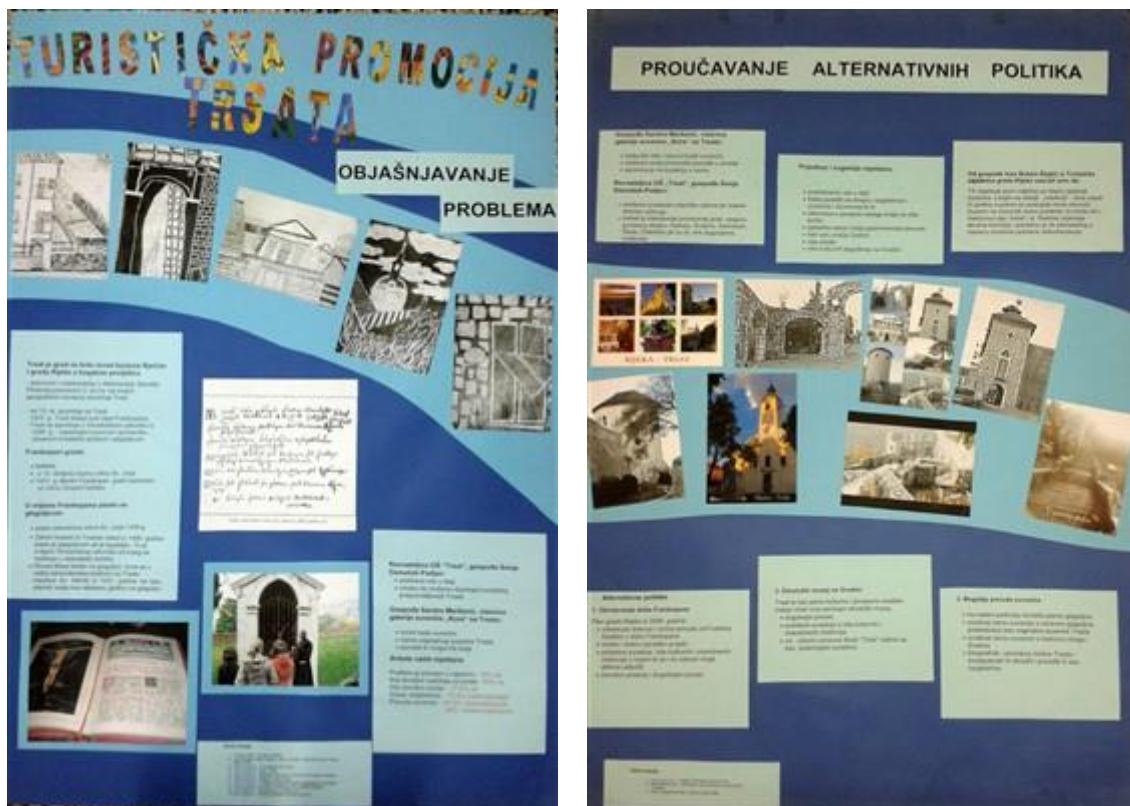
Pisat ćemo pisma osobama iz javnog i gospodarskog života (Mjesni odbor Trsat, Ured za školstvo, Poglavarstu grada Rijeke).

Sudjelovat ćemo na natječaju Turističke zajenice grada Rijeke za originalni suvenir.

Potražit ćemo banke i robne kuće koje bi bile voljne naše rade izložiti kao i druge galerije u gradu koje bi naše proizvode prodavale. Potražit ćemo tiskaru koja bi tiskala naše razglednice ali i institucije koje će biti spremne donirati sredstva za rad grupe i školske zadruge.

Predstavljanje projekta

Naš projekt predstavili smo na školskom natjecanju održanom 23. veljače 2010. i na 2. Županijskoj smotri iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo na kojoj smo osvojili drugo mjesto.

PREDLAGANJE MJERA ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA

AKCIJSKI PLAN

Листа с предлоги и образователни задачи

Целта: Да се подготвят учениците за изпит по математика.

Методи: Ученици са организирани в групи и работят по задачи, които са свързани с изпита.

Материали: Ученици имат картички с предлоги и задачи.

Методика: Ученици работят по задачи, които са свързани с изпита.

Резултат: Ученици решават задачи и получават награди.

Методи: Ученици са организирани в групи и работят по задачи, които са свързани с изпита.

Материали: Ученици имат картички с предлоги и задачи.

Методика: Ученици работят по задачи, които са свързани с изпита.

Резултат: Ученици решават задачи и получават награди.

